

לקוטי תורה • פרשת ראה • מאמר 1

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה וגו'

"ראה, אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/reeh/1](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/reeh/1)

1

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה וגו'. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל מקום שנאמר היום הוא נצחי ולעולם גם היום הזה.

"ראה, אני נותן לפניכם היום ברכה וקללה: את הברכה" וגו'. והנה אמרו חז"ל: בכל מקום שנאמר "היום", משמעותו נצחית ולעולם, [והדבר חל] גם על היום הזה עצמו.

ולהבין זה בכאן וגם מלת לפניכם דהוי ליה לומר לכם. אך הענין כי הנה יש בכל אחד ואחד מישראל בחיי פנימיות ובחינת חיצוניות (עמ"ש מזה ע"פ ויהי מקץ בדבור השני)

[יש] להבין זאת כאן, וגם את המילה "לפניכם", שהרי היה לו לומר "לכם". אך העניין הוא כך: בכל אחד ואחד מישראל יש בחינה של פנימיות ובחינה של חיצוניות (ראו מה שכתוב על כך על הפסוק "ויהי מקץ", במאמר השני).

והנה כתיב פנים בפנים דבר ה' עמכם כי בשעת קבלת התורה נמשך לכל אחד ואחד מישראל בחינת הוי' בבחי' פנים שלהם בכל ניצוץ נשמותיהם

והנה כתוב: "פנים בפנים דיבר הוי' עמכם", שכן בשעת קבלת התורה נמשכה לכל אחד ואחד מישראל בחינת הוי' אל בחינת ה"פנים" שלו, בכל ניצוץ מנשמתו.

וזהו ענין קבלת הדבור אנכי ה' אלקיך פיי שיהיה בחיי שם הוי' מאיר ומתגלה בך כל כך עד שיהא נקרא על שמך להיות אלהיך אלהים שלך כמ"ש במ"א.

וזהו ענין קבלת הדיבור "אנכי הוי' אלקיך": שבחינת שם הוי' תאיר ותתגלה בך במידה כזאת, עד שתיקרא על שמך ותהיה "אלקיך" — אלקים שלך, כפי שמוסבר במקום אחר.

2

וביאור ענין זה איך יש בחינת שם הוי' בכל אחד ואחד. הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אפילו רשעים מלאים חרטות שנופלים להם הרהורי תשובה מחמת שאינו רוצה להיות נפרד מהקב"ה והוא בלי טעם ודעת מפני

ביאור העניין — כיצד בחינת שם הוי' מצויה בכל אחד ואחד: חז"ל אמרו שאפילו הרשעים מלאים חרטות, שכן עולות בהם מחשבות של תשובה, מפני שאינו רוצה להיות נפרד מהקדוש ברוך הוא. והדבר הוא בלי טעם ודעת, משום ש

כי בחינה זו היא באה מבחינת חכמה שהיא בחיי ביטול אליו ית' שלמעלה מן ההשכלה והדעת המושג (כמ"ש בספ"ב [בספר של בינונים] פ"ח)

בחינה זו נובעת מבחינת חכמה, שהיא בחינת ביטול אליו ית', למעלה מהשכלה ומהבנה הניתנת להשגה (כמבואר בספר של בינונים [תניא], פרק י"ח).

ונקרא בחיי משכיל על דבר וכתוב משכיל לאיתן אזרחי פי' משכיל להיות איתן מלשון חיזוק כמו איתן מושבך כי בחינה זו היא בחינה חזקה שנתחזק בכל אחד ואחד מישראל מאד בבחי' קשה עורף כמ"ש היא נקראת בחינת "משכיל על דבר", ונאמר "משכיל לאיתן האזרחי". פירושו: משכיל להיות איתן, מלשון חוזק, כמו "איתן מושבך"; שכן בחינה זו היא בחינה חזקה, הקבועה בעוצמה רבה בכל אחד ואחד מישראל, בבחינת קשה עורף, כמו שנאמר,

כי עם קשה עורף הוא וסלחת וגו' כמ"ש במ"א לפי שהוא רצון פשוט בלי שום טעם ושכל מושג "כי עם קשה עורף הוא וסלחת" וגו', כפי שמבואר במקום אחר; שכן זהו רצון פשוט, שאין בו שום טעם ושכל שניתן להשגה.

וגם אותיות איתן משמשות לעתיד לבא (שהן באין בראש התיבה להורות על שימוש הפעולה להבא אפע"ל יפע"ל תפע"ל נפע"ל) גם אותיות אית"ן משמשות לציון העתיד לבוא (הן באות בראש התיבה כדי להורות שהפעולה היא לעתיד: אפעל, יפעל, תפעל, נפעל [אני, הוא, אתה, אנחנו נפעל]).

כי לעתיד לבא יהיה בחי' חכמה בחי' ביטול הנ"ל בהתגלות בכל אחד ואחד מישראל משא"כ עכשיו הרוח שטות מכסהו שדומה בעיניו שעודנו ביהדותו כמ"ש במ"א כי לעתיד לבוא תתגלה בכל אחד ואחד מישראל בחינת חכמה, בחינת הביטול האמורה לעיל; ואילו עכשיו רוח שטות מכסה עליה, ולכן נדמה לו שהוא עדיין בתוך יהדותו, כפי שמבואר במקום אחר

(ע' [עיי'ן] בסש"ב [בספר של בינונים] פכ"ד) וזהו האזרחי מלשון אזרח הארץ שיש בכל אחד ואחד בחינה זו מאז מעולם

(ראו ספר של בינונים [תניא], פרק כ"ד). וזהו "האזרחי", מלשון "אזרח הארץ": בחינה זו מצויה בכל אחד ואחד מאז ומעולם,

כי ישראל עלו במחשבה במקורא דכולא ובחינה זו היא בחינת יו"ד של שם הוי" ב"ה כי ישראל עלו במחשבה, במקור הכול; ובחינה זו היא בחינת הוי"ד של שם הוי" ברוך הוא.

(עיי' באגרת התשובה פ"ד ועמ"ש בד"ה ביום השמיני שלח בפ"י וקדם צרתני ובד"ה יונתי בחגוי שהוא בחי' מחשבה הקדומה ועמ"ש בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה פי' וענין בקדמין וז"ש [וזהו שכתוב] כאן מאז מעולם כו')

(ראו איגרת התשובה, פרק ד; וכן את מה שנכתב במאמר המתחיל "ביום השמיני שלח", בפירוש "וקדם צרתני", ובמאמר המתחיל "יונתי בחגוי", שזו בחינת המחשבה הקדומה; וכן את מה שנכתב במאמר המתחיל "בשעה שהקדימו ישראל נעשה", על פירושו ומשמעותו של "בקדמין" (בראשית); וזהו שנאמר כאן: "מאז מעולם" וכו';

ועמ"ש ס"פ שלח בענין ישראל לי ראש ועמ"ש בד"ה ה' לי בעוזרי בפ"י כל האזרח בישראל כלומר מה שאני עתיד להזריח כו' ושני הפ"י אמת שלעתיד יזריח ויאיר בחינה זו בגילוי בכל אחד מישראל).

וכן את מה שנכתב בסוף פרשת שלח בענין "ישראל לי ראש"; ואת מה שנכתב במאמר המתחיל "ה' לי בעוזרי", בפירוש "כל האזרח בישראל", כלומר מה שאני עתיד להזריח וכו'. ושני הפירושים אמת, שכן לעתיד לבוא בחינה זו תזרח ותאיר בגלוי בכל אחד מישראל).

ובחי' ה"א עילאה היא בחי' בינה רחובות הנהר שיש לה אורך ורוחב כו' דהיינו ענין התבוננות בגדולת ה' כל חד לפום שיעורא דיליה איך הוא בשמים ממעל

ובחינת הה"א העליונה היא בחינת בינה, "רחובות הנהר", שיש לה אורך ורוחב וכו'; כלומר, התבוננות בגדולת ה', כל אחד לפי מידתו — כיצד הוא "בשמים ממעל

ועל הארץ מתחת אין עוד וכולא קמיה כלא חשיב ממש וכו' בחי' אלו צריכין להיות תמיד אצל האדם בעבודת ה' בלי פירוד

ועל הארץ מתחת, אין עוד", והכול נחשב לפניו ממש כלא כלום. שתי הבחינות האלה צריכות להיות תמיד אצל האדם בעבודת ה', בלי להיפרד זו מזו;

כי על ב' בחינות אלו איתא בזהר שהן תריין ריעין דלא מתפרשין לכן צריך להיות גם באדם כך שכן על שתי הבחינות האלה נאמר בזהר שהן "תריין ריעין דלא מתפרשין" — שני רעים שאינם נפרדים. לכן גם אצל האדם צריך להיות כך:

דהיינו להתבונן ולהעמיק שכלו ובינתו באורך ורוחב כפי אשר יד שכלו ורוח בינתו מגעת וליבטל אליו ולדבקה בו במסירת נפש ממש בבחי' חכמה שלמעלה מטעם ודעת המושג שאם לא יהי' [יהיה] לו בחי' ביטול הנ"ל

כלומר, להתבונן ולהעמיק בשכלו ובבינתו לאורך ולרוחב, ככל שכוח שכלו ורוח בינתו מגיעים; ולהתבטל אליו ולדבוק בו במסירות נפש ממש, בבחינת חכמה שלמעלה מטעם ודעת המושגים. שכן אם לא תהיה בו בחינת הביטול האמורה,

אזי אפילו אם יתבונן בגדולת ה' בהרחבה כפי כחו ויוליד מזה אהבה ויראה לא יהיה להם קיום אמיתי ויפול ממדרגתו ח"ו [חס ושלום]

אזי גם אם יתבונן בגדולת ה' בהרחבה, לפי יכולתו, ויוליד מכך אהבה ויראה, לא תהיה להן יציבות אמיתית, והוא עלול ליפול ממדרגתו, חס ושלום.

כי החכמה תחיה בעליה פי' בעליה דתרגום בעל מרא ורבון דהיינו אפילו מה שיש לו בחינת ממשלה על הארה מבחינה זו

כי "החכמה תחיה בעליה". פירוש "בעליה": התרגום מתרגם "בעל" כ"מרא" וכ"רבון", כלומר אדון; היינו, גם כאשר יש לו מידה של שליטה על הארה מבחינה זו.

כי ההתבוננות בגדולת ה' בהרחבה ובעומק יש לה מעלה יתירה על בחי' ביטול שמבחי' חכמה הנ"ל

כי להתבוננות בגדולת ה' בהרחבה ובעומק יש יתרון על הביטול הנובע מבחינת החכמה שהוזכרה לעיל

(ועמ"ש ר"פ לך לך בענין ה"א דאברהם וע' בע"ח [בעץ חיים] שער או"א [אבא ואימא] פ"ב [פרק ב'] שהבינה נק' א"ח [אשת חיל] עטרת בעלה כו')

(ועיינו במה שכתוב בתחילת פרשת לך לך בעניין ה"א של אברהם; וראו עץ חיים, שער אבא ואמא, פרק ב, שם נאמר שבינה נקראת "אשת חיל, עטרת בעלה" וכו').

לפי שאין מחשבה תפיסא ביה כי אם הארה כל שהוא מבחינת חכמה אבל ההתבוננות הרי המחשבה תפיסא בכולא ואעפ"כ [ואף על פי כן]

משום שהמחשבה אינה תופסת בה, אלא הארה מועטת כלשהי מבחינת החכמה; ואילו בהתבוננות — המחשבה תופסת את כולה. ואף על פי כן,

הנה החכמה תחיה ונקרא נקודה בהיכליה (עיין בזהר בראשית) (ד' ו') ובת"ז [ובתיקוני זוהר] תיקון ה' ועמ"ש
סד"ה

"החכמה תחיה", והיא נקראת "נקודה בהיכליה" (ראו זוהר, בראשית, דף ו'; ותיקוני זוהר, תיקון ה'; ועיינו במה
שכתוב בסוף המאמר המתחיל

כי אתה נרי בפי מקץ ועפ"ז [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] דענין פך של שמן שמצאו כו' הנז' [הנזכר] שם זהו ענין
הנקודה שבהיכליה

"כי אתה נרי", בפרשת מקץ. ולפי זה אפשר לומר שעניין פך השמן שמצאו וכו', הנזכר שם, הוא עניין הנקודה
שבהיכליה,

כי שמן הוא חכמה עילאה ע"ש שהנקודה מחיה את ההיכל שאם אין נקודה אין ההיכל משמש כלום
כי שמן הוא חכמה עילאה; ראו שם): הנקודה מחיה את ההיכל, שכן ללא נקודה אין ההיכל משמש כלל.

וגם אם יהיה לו בחי' נקודה זו אם אין היכל אינו כלום ולפיכך צריך להיות שתיהן כאחד והם תרין
ריעין דלא מתפרשין למטה כמו למעלה:

וגם אם יש בו בחינה זו של נקודה, אם אין היכל — אין בה ממש. לכן שתיהן צריכות להיות יחד, והן "שני רעים
שאינם נפרדים", למטה כפי שהן למעלה.

3 ב ובחי' וא"ו של שם הוי' הוא בחינת נחל איתן שמבחי' איתן הנ"ל יורד בחי' נחל בחי' המשכה למטה
למקום מדות שבלב שנחלקין לשש בחי'

2. בחינת ו' של שם הוי' היא בחינת נחל איתן: מבחינת איתן הנזכרת לעיל יורדת בחינת נחל — כלומר, המשכה
למטה, אל המקום שבו נמצאות המדות שבלב, המתחלקות לשש בחינות,

והוא בחי' וא"ו להפכם לקדושה ואח"כ לבחי' ה' אחרונה בחי' מחשבה דבור ומעשה שהם כנגד ג' קוין
שבה' אחרונה והוא בחי' תורה שבע"פ [שבעל פה] מלכות פה קרינן לה וגדול תלמוד שמביא לידי מעשה
וזוהי בחינת ו', להפוך אותן לקדושה; לאחר מכן [היא נמשכת] לבחינת ה' האחרונה, בחינת מחשבה, דיבור ומעשה,
המקבילים לשלושת הקווים שבה' האחרונה. וזוהי בחינת תורה שבעל פה — "מלכות, פה קורא לה" — ו"גדול
תלמוד שמביא לידי מעשה".

(ענין נחל איתן מבואר באגה"ק [באגרת הקודש] בסופו בד"ה וצדקה כנחל איתן שהיא הארת חכמה עילאה שיאיר בפנימית הלב ליבטל ביחודו ית' בתכלית מעומקא דליבא.

(עניין נחל איתן מבואר באגרת הקודש, בסופה, במאמר הפותח "וצדקה כנחל איתן": זהו הארת חכמה עילאה, שאמורה להאיר בפנימיות הלב, כדי שהאדם יתבטל בתכלית ביחודו יתברך, מעומק הלב.

וכן נתבאר בד"ה בכ"ה בכסליו שפנימית הלב מתאחדת עם המוח בבחי' תרין ריעין כו' וזהו ענין המבואר לקמן בפ' נצבים בד"ה כי המצוה הזאת בפ' ממעמקים קראתיך לשון רבים כי יש עומק למעלה מעומק כו'

וכן מבואר במאמר הפותח "ככ"ה בכסליו", שפנימיות הלב מתאחדת עם המוח בבחינת "תרין ריעין" וכו'. וזהו העניין המבואר להלן, בפרשת ניצבים, במאמר הפותח "כי המצוה הזאת", בפירוש "ממעמקים קראתיך": "מעמקים" בלשון רבים, שכן יש עומק למעלה מעומק וכו':

תשובה תשוב ה' במילוי יו"ד שהה"א היא בחי' תשובה עילאה שהיא מעומק הלב ומילוי היו"ד הוא בחי' תעלומות לב שבהעלם וכו' והיינו ב' יסודות דאוי"א [דאבא ואימא] כי יסוד אימא בינה ליבא זהו בחי' פנימית הלב עומקא

תשובה — "תשוב ה'", כשהה' מתמלאת ב': הה' היא בחינת תשובה עילאה, הנובעת מעומק הלב, והמילוי ב' הוא בחינת "תעלומות לב", הנסתרות בהעלם וכו'. וזהו [עניין] שני היסודות של אבא ואמא: יסוד אימא — "בינה ליבא" — הוא בחינת פנימיות הלב, עומק

דליבא ויסוד אבא הוא הארת ח"ע [חכמה עילאה] המאיר בפנימית הלב ונק' תעלומות לב ונתבאר מזה ע"פ ביום השמיני שלח הנ"ל וע' לקמן ע"פ ושמתי כדכד שבחי' אהבה זו הנמשכת מחכמה עילאה נק' אבני חפץ שהיא עמוק עמוק כו' ע"ש.

הלב; ויסוד אבא הוא הארת חכמה עילאה המאירה בפנימיות הלב ונקראת "תעלומות לב". עניין זה התבאר על [הפסוק] "ביום השמיני שלח", שהוזכר לעיל. ועיינו להלן, על [הפסוק] "ושמתי כדכד", שם מבואר שבחינת אהבה זו, הנמשכת מחכמה עילאה, נקראת "אבני חפץ", והיא "עמוק עמוק" וכו'; עיינו שם.

והנה חפץ הוא פנימיות הרצון וזהו ענין עומק לא חפצתי חפצתי דייקא והרצון הוא חיצוניותו וזהו שרש בחינת נקודה בהיכליה וכמ"ש בביאור האדרא מהאריז"ל [מהאר"י זכרוננו לברכה]

והנה חפץ הוא פנימיות הרצון, וזהו ענין "ועמך לא חפצתי" — "חפצתי" דווקא; ואילו הרצון הוא חיצוניותו. וזהו שורש בחינת "נקודה בהיכליה", וכמו שכתוב בביאור האידרא של האריז"ל)

(דכ"ב ע"א) שבח"י גלגלתא המקפת את המוח זהו בחי' בינה שהוא היכל לחכמה הגנוזה בתוכה ועמשי"ל

[ועיין מה שכתוב לעיל] ס"פ שלח בפ"י לי ראש

(דף כ"ב ע"א), שבחינת גלגלתא המקיפה את המוח היא בחינת בינה, שהיא היכל לחכמה הגנוזה בתוכה. ועינינו כמה שנכתב לעיל, בסוף פרשת שלח, בפירוש "לי ראש".

והנה חכמה מקורה בח"ס [בחכמה סתימאה] וזהו שהאהבה הנמשכת מחכמה נקרא אבני חפץ כו' וזהו ענין

תעלומות לבו וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר בשלח

כעת, מקורה של חכמה הוא בחכמה הסתימאה, ולכן האהבה הנמשכת מחכמה נקראת "אבני חפץ" וכו'. זהו גם ענין "תעלומות לבו", ועל כך נאמר בזהר, בשלח

(דס"ג ע"ב) בפ"י ממעמקים עומקא דכולא עומקא דבירא שהם ב' יסודות דאוי"א [דאבא ואימא] נקודה

בהיכליה כו'

(דף סג ע"ב), בפירוש "ממעמקים": "עומקא דכולא, עומקא דבירא" — שתי בחינות היסוד של אבא ואמא, "נקודה בהיכליה" וכו';

דהיינו חכמה עילאה שבפנימיות הלב תשוב ה' במילוי יו"ד ועיני מעורר ג"כ למעלה בחי' ממעמקים שהוא בחי' גלגלתא וחכמה הגנוזה בתוכה בחי' מאד עמקו מחשבותיך כו' שהם שרש ומקור בחי' נקודה בהיכליה כנ"ל

כלומר, חכמה עילאה שבפנימיות הלב — "תשוב ה'" במילוי יו"ד. באמצעותה מתעוררת גם למעלה הבחינה של "ממעמקים", שהיא בחינת הגולגלתא והחכמה הגנוזה בתוכה, בחינת "מאוד עמקו מחשבותיך" וכו'; הן השורש והמקור לבחינת "נקודה בהיכליה", כנזכר לעיל.

וזהו בשעה שישראל עונין אמן יהא שמיא רבא מברך הקב"ה מנענע ראשו וכדפי' לקמן יהי שם י"ה

רבא שיגדל בחי' שם י"ה דהיינו גילוי חו"ב [חכמה ובינה] בחי' נחל איתן כו'

וזהו שנאמר: "בשעה שישראל עונין אמן, יהא שמיא רבא מברך, הקב"ה מנענע ראשו". וכפי שיתבאר להלן, "יהי שם י"ה רבא" — שבחינת שם י"ה תגדל, כלומר, שתתגלה חכמה ובינה, בחינת "נחל איתן" וכו'.

לכן עיני נמשך מלמעלה התגלות רצונו וחפצו ית' בחי' ממעמקים קראתיך מאד עמקו מחשבותיך כו'

לכן, באמצעות זאת נמשכת מלמעלה התגלות רצונו וחפצו יתברך — בחינת "ממעמקים קראתיך", "מאוד עמקו מחשבותיך" וכו'.

ועי' עוד מענין איתן בזהר פי' ויחי (דר"ל ע"ב) ובסבא דמשפטים (דק"י סע"א [סוף עמוד א]) אית משכיל לעילא כו'

ועיינו עוד בעניין איתן בזהר, פרשת ויחי (דף רל ע"ב), ובסבא דמשפטים (סוף דף קי ע"א): "אית משכיל לעילא" וכו'.

(וע"ב) ובפי' תרומה (דק"ע ע"ב) ובפי' אחרי (דס"ו סע"ב [סוף עמוד ב]) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם וענין בחי' אלו הנרמזים בשם הוי' הוא ענין קבלת התורה בדבור אנכי הוי' אלהיך

(ודף ע"ב), ובפרשת תרומה (דף קע ע"ב), ובפרשת אחרי (סוף דף סו ע"ב), ובמקדש מלך שם. עניין הבחינות האלה, הנרמזות בשם הוי', הוא ענין קבלת התורה בדיבור "אנכי הוי' אלקיך".

וזהו שאמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] גבי עובר בבטן אמו נר דלוק על ראשו ומלמדין אותו כל התורה כולה.

וזהו שאמרו רבותינו ז"ל על עובר במעי אמו: "נר דלוק על ראשו ומלמדין אותו כל התורה כולה".

נר דלוק הוא בחי' יו"ד שבשם הוי' ומלמדין אותו כל התורה הוא בחי' ה"א אחרונה שבשם לומר לך שכל הענין מבחינות אלו שבשם הוי' מיו"ד עד ה"א אחרונה מלמדין אותו

"מדליקים נר" הוא בחינת היו"ד של שם הוי', ו"מלמדים אותו את כל התורה" הוא בחינת ה"א האחרונה של השם — ללמדך שכל הענין, על הבחינות הללו שבשם הוי', מן היו"ד ועד ה"א האחרונה, נלמד לו.

כדי להיות לו אחר לידתו וצאתו לאויר העולם יותר בנקל תפיסת וקליטת הבחינות האלו במוחו ולכו ולצאת מהעלם אל הגילוי

כדי שלאחר לידתו וציאתו לאויר העולם יהיה לו קל יותר לתפוס ולקלוט את הבחינות האלה במוחו ובלבו, ו[הן] יצאו מן ההעלם אל הגילוי.

(ועיין מ"ש מזה ע"פ שחורה אני ונאווה בשיר השירים ובפי' שלח ע"פ והיה לכם לציצית. וזהו משכני אחריו נרוצה הביאני המלך חדרי כו' וכמש"ש [וכמה שכתוב שם]):

(ועיינו במה שנכתב על כך על הפסוק "שחורה אני ונאווה", בשיר השירים, ובפרשת שלח על הפסוק "והיה לכם לציצית". וזהו "משכני אחריו נרוצה, הביאני המלך חדרי" וכו', כפי שנכתב שם).

4 ג אך אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] שבזמן הגלות אין השם שלם כו' (עמ"ש מזה ע"פ ועשית ציץ וע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק ובמגלת אסתר בדרוש הראשון שעל מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] חייב אינש לבסומי בפוריא) והיינו שאותיות ו"ה הם מפורדים מאותיות י"ה.

3. אך חז"ל אמרו שבזמן הגלות השם אינו שלם וכו' (ראו מה שנכתב על כך על הפסוק "ועשית ציץ", ועל הפסוק "זכור את אשר עשה לך עמלק", ובמגילת אסתר, במאמר הראשון על דברי חז"ל "חייב אינש לבסומי בפוריא"). כלומר, האותיות ו"ה נפרדות מהאותיות י"ה.

והענין בעבודת ה' הוא שאע"פ [שאף על פי] שמתבונן ומעמיק בגדולת ה' ומעמיק דעתו בבחי' בטול אליו ית' בבחינה שלמעלה מהדעת עכ"ז [עם כל זה] אינן פועלים להיות נמשך בלב להפך המדות אהבה ויראה בהתגלות הלב ברשפי אש ותשוקה לה' לבדו

המשמעות בעבודת ה' היא שגם אם אדם מתבונן ומעמיק בגדולת ה', ומעמיק את דעתו בבחינת ביטול אליו ית', ברמה שלמעלה מהדעת, בכל זאת אין הדבר מביא לכך שהדברים יימשכו אל הלב ויהפכו את המדות לאהבה ויראה גלויות בלב, ברשפי אש ובכמיהה לה' לבדו.

והיינו בסיבת הגלות שמלוכש בתאות וענינים גשמיים וע"ז נאמר ומלתם את ערלת לבבכם וגו' וביאור הענין כי הנה כתיב ומל ה' אלהיך את לבבך.

הסיבה לכך היא הגלות, שבה האדם מלוכש בתאוות ובעניינים גשמיים. ועל כך נאמר: "ומלתם את ערלת לבבכם" וגו'. וביאור העניין: נאמר "ומל הוי' אלקיך את לבבך".

5 וצריך להבין דמשמע שבחי' מילה זו יהיה מאת ה' לבדו והרי נאמר ומלתם וגו' אך הענין כי בחינת הערלה החופפת על הלב

כעת יש להבין: מן הדברים משתמע שבחינה זו של מילה תבוא מה' לבדו, ובכל זאת נאמר: "ומלתם" וגו'. אך העניין הוא כך: הערלה המכסה על הלב,

דהיינו בחינת תאוות ועניינים גשמיים המונעים ומפסיקים בין שם י"ה לו"ה שלא יהיה התגלות האהבה אין הדבר תלוי אלא בתשובה כאמור עונותיכם מבדילים וגו' וכתיב ונרגן מפריד אלוף כו' כלומר, בחינת התאוות והעניינים הגשמיים, המעכבים וחוצצים בין השם י"ה לבין ו"ה, כך שהאהבה אינה מתגלה – הדבר תלוי רק בתשובה, ככתוב: "עונותיכם מבדילים" וגו', וכן נאמר: "ונרגן מפריד אלוף" וגו'.

אך בענין התגלות עצמיות האהבה יש ב' בחי' בחי' חיצויות הלב ובחי' פנימיות נקודת הלב אכל בעניין גילוי עצם האהבה יש שתי בחינות: בחינת החיצויות של הלב, ובחינת הפנימיות של נקודת הלב,

דהיינו שיתגלה אהבתו כ"כ [כל כך] עד שתהיה בחי' ביטול לגמרי ולא יהיה הרגש האהבה מפני שהיא נקודה עצמיות מעומקא דליבא כמ"ש במ"א (באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה וע"ש)

כלומר, שאהבתו תתגלה במידה רבה כל כך, עד שתהיה בבחינת ביטול גמור, והאהבה לא תורגש, משום שהיא נקודה עצמית מעומק הלב, כפי שמוסבר במקום אחר (באגרת הקודש, דיבור המתחיל "אין ישראל נגאלין אלא בצדקה"; עיין שם).

המשל מענין אדם אם נוגע אל תוך פנימיות נקודת לבו שלו מעצמותו ומהותו ושכל חייו תלויין בזה. המשל הוא מאדם: אם דבר מה נוגע בנקודה הפנימית ביותר של לבו שלו, בעצם הווייתו ובמהותו, וכל חייו תלויים בכך.

וזו הבחינה היא מבחינת נחל איתן המשמשות לעתיד שלעתיד לבא כתיב אם יהיה נדחך בקצה השמים וגו' והביאך וגו'

ובחינה זו נמשכת מבחינת נחל איתן, שאותיותיה משמשות לעתיד. על הזמן העתיד לבוא נאמר: "אם יהיה נדחך בקצה השמים" וגו', "והביאך" וגו',

והיטבך והרכך מאבותיך שתהיה בעילוי אחר עילוי במדרגה גבוה מאד אפי' [אפילו] יותר מהאבות כמ"ש כי

"והיטבך והרכך מאבותיך" — שתהיה בעלייה אחר עלייה, במדרגה גבוהה מאוד, אפילו יותר מהאבות, ככתוב:

הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד ירום מאברהם וכו' ואז כתיב ומל ה' אלהיך את לבבך ערלת לבבך לא כתיב אלא לבבך

"הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד" — "ירום" מעל אברהם וכו'. ואז נאמר: "ומל ה' אלקיך את לבבך": לא נאמר "ערלת לבבך", אלא "לבבך",

דהיינו שכל בחי' חיצוניות הלב ימול לצאת מן ההעלם אל הגילוי בחי' פנימיות נקודת הלב הנ"ל: כלומר, ה' ימול את כל בחינת החיצוניות של הלב, כדי שבחינת פנימיות נקודת הלב, שהוזכרה לעיל, תצא מן ההעלם אל הגילוי.

6 ד וזהו שאנו מתפללים יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך כי בזה"ג [בזמן הגלות] אין

השם שלם כו' ולזאת אנו אומרים יהי שם י"ה רבא שיגדל בחינת שם י"ה

4. ומשום כך אנו מתפללים: "יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך" — שהרי בזמן הגלות השם אינו שלם וכו', ולכן אנו אומרים: "יהי שם י"ה רבא", כלומר, שבחינת שם י"ה תגדל.

(זהו כפ"י הטא"ח [הטור אורח חיים] סי' נ"ו בפ"י שמיה רבא ולעיל ס"פ שלח ע"פ אני כו' נתבאר דשמיה רבא היינו שמו הגדול והוא כמ"ש התוס' [התוספות] ריש ברכות ושתי הכוונות אמת.

(פירוש זה הוא כפירוש הטור, אורח חיים, סימן נ"ו, למילים "שמיה רבא". לעיל, בסוף פרשת שלח, על הפסוק "אני" וכו', הוסבר ש"שמיה רבא" פירושו "שמו הגדול", כדברי התוספות בתחילת ברכות; ושתי הכוונות אמת.)

וגם י"ל [יש לומר] כי הא בהא תליא ע"ד שנוי [שנוכר] בביאור ע"פ זכור הנ"ל שלהיות התחברות י"ה ב"ה הוא ע"י המשכה מא"א [מאריך אנפין] בחי' קוצי דשערי כו'

אפשר לומר גם שהדבר תלוי בזה, בדומה למה שזכר בביאור על הפסוק "זכור" שהובא לעיל: חיבור י"ה עם ו"ה נעשה באמצעות המשכה מאריך אנפין, מבחינת "קוצי דשערי" וכו';

וגם ע"י ששם י"ה רבא בנפש האדם ע"י נמשך גילוי בחי' שמשו הגדול כומ"ש [כמו שכתוב] בסמוך בפ"י בשעה שישראל אומרים אמן יהא שמיה רבא מברך הקב"ה מנענע ראשו כו')
(כאשר שם י"ה גדול בנפש האדם, נמשכת על ידי כך התגלות בחינת שמו הגדול, כפי שכתוב בהמשך על דברי חז"ל: "בשעה שישראל אומרים אמן יהא שמיה רבא מברך, הקדוש ברוך הוא מנענע ראשו" וכו').

דהיינו ההתבוננות בגדולת השם והביטול אליו ית' עד שיהיה יתברך בחי' ברכה והמשכה למקום המדות להפכם לקדושה מעומק נקודת פנימיות הלב וכידוע וכמ"ש במ"א ענין ההפרש שבין ברכה להודאה

כלומר, התבוננות בגדולת ה' וביטול אליו ית', עד שיהיה "יתברך" — שתהיה בחינת ברכה והמשכה אל מקום המדות, כדי להפוך אותן לקדושה מעומק נקודת פנימיות הלב. כידוע, וכפי שהוסבר במקום אחר על ההבדל בין ברכה להודאה:

כי ברכה הוא בחי' ראייה בחי' ביטול הנ"ל ואח"כ יתפשט יותר לעלם דהיינו העלם אחד ולעלמי העלם ב' עלמיא העלם ג'

כי ברכה היא בחינת ראייה, בחינת הביטול האמור לעיל. לאחר מכן היא מתפשטת הלאה: "לעלם" — העלם אחד; "ולעלמי" — העלם שני; "עלמיא" — העלם שלישי,

דהיינו בחיי ג' לבושים מחשבה דבור ומעשה שאפילו בבחי' מעשה שהוא העלם ולבוש השלישי החיצון מכולם יאיר שם י"ה שיהיו כולם לה' לבדו ובטלים אליו דהיינו ע"י מחשבות ודבורי התורה ומעשה המצות.

כלומר, שלושת הלבושים — מחשבה, דיבור ומעשה; שגם בבחינת המעשה, שהיא ההעלם והלבוש השלישי, החיצוני מכולם, יאיר שם י"ה, כך שכולם יהיו לה' לבדו ובטלים אליו. כלומר, באמצעות מחשבות ודיבורי תורה וקיום המצוות במעשה.

כי הנה מראש מקדם נסוכה סוף מעשה במחשבה תחילה פי' מראש היינו מראשית כל השתלשלות העולמות ומקדם היינו קודם למראש

שהרי "מראש מקדם נסוכה, סוף מעשה במחשבה תחילה". פירוש "מראש" הוא מראשית כל השתלשלות העולמות, ו"מקדם" פירושו קודם ל"מראש",

שהוא ית' אינו בגדר עלמין כלל ואתה הוא קודם שנברא העולם ואתה הוא לאחר כו' בלי שום שינוי כמ"ש אני ה' לא שנית וגו'

שהרי הוא יתברך אינו נתון כלל בגבולותיהם של העולמות: "אתה הוא קודם שנברא העולם, ואתה הוא לאחר שנברא העולם" וכו', בלי שום שינוי, כמו שכתוב: "כי אני הו' לא שנית" וכו'.

כי הוא למעלה מבחי' עולמות מבחינת ממלא ומבחי' סובב כל עלמין כי ממלא וסובב שייך לומר בגדר ובחי' עולמות

שהרי הוא למעלה מבחינת העולמות — למעלה מבחינת ממלא [כל העולמות] ומבחינת סובב כל עלמין; שכן המושגים "ממלא" ו"סובב" שייכים לגבולותיהם ולמדרגתם של העולמות,

אבל במהותו ועצמותו לא שייך לומר לא בחי' ממלא ולא בחינת סובב וע"ז אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] מה לפניך מה לאחר כו'.

אבל על מהותו ועצמותו אי אפשר לומר שהוא בבחינת ממלא או בבחינת סובב. ועל כך אמרו חז"ל: "מה לפניך, מה לאחר" וכו'.

7 והנה בחינה זו ירדה ונשתלשלה ונתלבשה במעשה המצות אשר לזאת גם במעשה המצות יש בחינת ביטול הנ"ל

והנה, בחינה זו ירדה, השתלשלה והתלבשה בקיום המעשי של המצוות; ולכן גם בקיום המעשי של המצוות יש בחינה של ביטול, כאמור לעיל.

וצריך בעסק התורה והמצות שתכלה אליו הנפש למקורא דכולא מקור מים חיים וגו' משא"כ האומר אין לי אלא תורה כו' ועל זה נאמר אותי עזבו מקור מים חיים וגו'.

וכשאדם עוסק בתורה ובמצוות, נפשו צריכה לכלות אליו, אל מקור הכול, "מקור מים חיים" וגו'; לא כך מי שאומר: "אין לי אלא תורה" וכו' — ועל כך נאמר: "אותי עזבו מקור מים חיים" וגו'.

וזהו ראה אנכי נותן פיי אנכי מי שאנכי דהיינו בחיי אנכי ה' אלהיך שהוא דבור ראשון של קבלת התורה

וזהו [פירוש] "ראה אנכי נותן": "אנכי" פירושו "מי שאנכי", כלומר, בחינת "אנכי ה' אלקיך", שהוא הדיבור הראשון במעמד קבלת התורה.

(ועיין ברבות ר"פ ראה א"ר [אמר רבי] אלעזר משאמר כו' ועמ"ש בד"ה וידבר אלקים את כל הדברים האלה).

(ראו גם במדרש רבה, בתחילת פרשת ראה: "אמר רבי אלעזר: משאמר... וכו'; וראו את הנאמר במאמר המתחיל "וידבר אלקים את כל הדברים האלה").

נותן לפניכם בכחי פנים שלכם בחיי ברכה שבשביל שיש בבחי' פנים שלכם בחיי הוי' כי ישראל עלו במחשבה לזאת תוכלו להמשיך עליכם בחינת ברכה ממקורא דכולא

"נותן לפניכם" — בבחינת הפנים שלכם — את בחינת הברכה: מכיוון שבבחינת הפנים שלכם יש בחינת הוי', שכן ישראל עלו במחשבה, תוכלו להמשיך עליכם בחינת ברכה ממקור הכול.

וזהו את הברכה אשר תשמעו אל מצות הוי' מפני כי מראש מקדם נסוכה (ופיי מקדם יובן ממ"ש בד"ה חייב אינש לבסומי בפורי'א בענין שנק' התורה משל הקדמוני קדמונו של עולם כו')

וזהו [פירוש] "את הברכה אשר תשמעו אל מצות הוי'", מפני ש"מראש מקדם נסוכה". (פירוש "מקדם" יובן מן הנאמר במאמר המתחיל "חייב אינש לבסומי בפורי'א", בענין שהתורה נקראת "משל הקדמוני" — הקדמון לעולם וכו';

ובד"ה ששית ימים תאכל מצות בפיי רוח קדים דגבי קריעת ים סוף ובד"ה ביום השמיני שלח בפיי וקדם צרתני כנ"ל ולשון נסוכה הוא כמ"ש במ"א ע"פ ושמנה נסיכי אדם.

וכן במאמר המתחיל "ששת ימים תאכל מצות", בפירוש "רוח קדים" שבקריעת ים סוף; ובמאמר המתחיל "ביום השמיני שלח", בפירוש "וקדם צרתני", כנזכר לעיל. והלשון "נסוכה" היא כפי שנתבאר במקום אחר על הפסוק "ושמנה נסיכי אדם".

וביאור ענין ראה אנכי נותן כו' הנה במ"א נתי' [נתבאר] בענין ההפרש בין ברכה לתפלה שהברכה היא גילוי השרש שבהעלם שיתברך ויהיה נמשך לידי גילוי ולא המשכה חדשה לגמרי.

וביאור העניין של "ראה אנכי נותן" וכו': במקום אחר נתבאר ההבדל בין ברכה לתפלה — הברכה היא גילוי של השורש הנמצא בהעלם, כדי שיתברך ויימשך לידי גילוי; אין זו המשכה חדשה לגמרי.

וזהו ההפרש בין ברכה לתפלה וזהו איש אשר כברכתו ברך אותם ולכן אמר ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו כי שרשו נעלה יותר וזהו שבשביל שעלו במחשבה לזאת דייקא תוכל להמשיך אליכם בחיי ברכה כו').

וזהו ההבדל בין ברכה לתפלה. וזהו פירוש "איש אשר כברכתו ברך אותם"; ולכן אמר "ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו", משום ששורשו נעלה יותר. וזהו העניין: דווקא משום שהם עלו במחשבה, אפשר להמשיך אליכם את בחינת הברכה וכו').

(ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים בפ"י כי תקנה עבד עברי) להמשיך בהם בחיי הדעת משרשן כו' ע"ש (ועיינו במה שנכתב על הפסוק "ואלה המשפטים", בפירוש "כי תקנה עבד עברי") — להמשיך בהם את בחינת הדעת משורשם וכו'; עיינו שם.

והנה מבואר לעיל שההפרש בין ברכה להודאה שברכה היא בחיי ראייה וזהו ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה.

והנה, לעיל הוסבר שההבדל בין ברכה להודאה הוא שברכה היא בחינת ראייה; וזהו פירוש "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה".

שע"י שאנכי נותן לפניכם ברכה ע"י ראה בחיי ראייה שהוא בחיי ביטול דח"ע [דחכמה עילאה] כו' ועו"ל [ועוד יש לומר] בענין אנכי נותן כו' ברכה ע"ד מ"ש סד"ה האזינו השמים בענין הברכה ויתן לך האלקים מטל השמים כו'.

שעל ידי "אנכי נותן לפניכם ברכה" נעשית בחינת "ראה" — בחינת ראייה, שהיא בחינת הביטול של חכמה עילאה וכו'. ועוד אפשר להסביר את ענין "אנכי נותן..." ברכה" על פי מה שנכתב בסוף המאמר שמתחיל "האזינו השמים", בענין הברכה "ויתן לך האלקים מטל השמים" וכו'.

קיצור (א) בשעת קבלת התורה דכתיב פ"פ [פנים בפנים] דבר הוי' עמכם נמשך לכל אחד בחינת הוי' בבחינת פנים בהנשמה (עמ"ש בד"ה זכור ושמור שהנשמות שרשן מבחינת גרמוהי וע"י התורה מתעלים בבחי' חיוהי וזהו שאזי נמשך בהם בחינת הוי'.

סיכום. (1) בזמן מתן תורה, שעליו נאמר: "פנים אל פנים דיבר הוי' עמכם", נמשכה לכל אחד בחינת הוי' בבחינת פנים שכנשמה (ראו מה שנכתב במאמר הפותח במילים "זכור ושמור": שורש הנשמות הוא בבחינת "כליו", ועל ידי התורה הן מתעלות לבחינת "חיותיו"; לכן נמשכה בהן אז בחינת הוי').

והיינו ע"י דבור אנכי בחינת איהו ממש ועמ"ש ע"פ וארא כו' ושמי הוי"ה לא נודעתי להם כ"א זהו נמשך על ידי מתן תורה)

היינו באמצעות הדיבור "אנכי", בחינת "הוא" עצמו. ראו גם מה שנכתב על [הפסוק] "וארא" וגו', "ושמי הוי' לא נודעתי להם": אלא שבחינה זו נמשכה באמצעות מתן תורה.

בחינת היו"ד דשם הוא החכמה שהיא בחינת ביטול שלמעלה מהבינה והדעת כמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] ס"פ י"ח ונק' משכיל לאיתן וזה כפי הפרדס ערך משכיל וערך איתן זח"ב [זהר חלק ב'] משפטים (ק"י סע"א [סוף עמוד א])

בחינת היו"ד שבשם היא חכמה, בחינת ביטול שלמעלה מבינה ומדעת, כפי שמבואר בספר של בינונים [תניא], בסוף פרק י"ח. היא נקראת "משכיל לאיתן", בהתאם לפירוש הפרדס בערכים "משכיל" ו"איתן"; וזהו, חלק ב, משפטים (סוף דף קי ע"א).

(ועמ"ש בד"ה מצה זו ובד"ה מי מנה בענין הבחינה הרביעית דרובע ישראל) ובחי' ה"א עילאה היא בחי' בינה התבוננות (עמ"ש סד"ה ביום השמיני עצרת)

(ראו גם מה שנכתב במאמר הפותח במילים "מצה זו" ובמאמר הפותח במילים "מי מנה", בענין הבחינה הרביעית, "רובע ישראל"). בחינת ה"א העליונה היא בינה — התבוננות (ראו מה שנכתב בסוף המאמר הפותח במילים "ביום השמיני עצרת").

ובי' בחי' אלו נקרא נקודה בהיכליה ונקרא תרין ריעין ועמ"ש מענין יו"ד של שם בכה"ז [בביאורי הזהר] פ' אחרי ע"פ המאמר שם (דע"ט ע"ב) הביאו עלי כפרה:

שתי בחינות אלו נקראות "נקודה בהיכליה", וכן "תרין ריעין". ראו גם מה שנכתב בענין היו"ד שבשם ב"ביאורי הזהר", פרשת אחרי, על המאמר שם (דף עט ע"ב): "הביאו עלי כפרה".

9 (ב) ובחינת וא"ו הוא ההמשכה מחו"ב [מחכמה ובינה] לששה מדות שכלב ונקי נחל איתן עיין בפרדס ערך

נחל ובמא"א [ובמאורי אור] אות נוי"ן סכ"ו ואח"כ ה' אחרונה היא מחודומ"ע [מחשבה דבור ומעשה] של התורה.

(2) בחינת וא"ו היא ההמשכה מחכמה ובינה אל שש המדות שכלב, והיא נקראת "נחל איתן"; ראו Pardes, בערך "נחל", ו-Me'orei Or, אות נוי"ן, סעיף 26. לאחר מכן, ה"א האחרונה היא מחשבת התורה, דיבורה ומעשיה.

וזהו נר דלוק על ראשו (ועמ"ש בד"ה כי אתה נרי הויה) ומלמדי [ומלמדים] אותו כו' (ועמ"ש ע"פ וכל בניך למודי הוי' ועיין במא"א [במאורי אור] אות למ"ד סעיף כ"ט):

וזהו [פירוש] "נר דלוק על ראשו" (וראו מה שנכתב במאמר הפותח במילים "כי אתה נרי, הוי"), "ומלמדים אותו" וכו' (וראו מה שנכתב על [הפסוק] "וכל בניך למודי הוי'", וכן ראו Me'orei Or, אות למ"ד, סעיף 29).

10 (ג) אך ענין שאין השם שלם היינו שאין נמשך בחי' נחל איתן לתוך המדות ומחודומ"ע [ומחשבה דיבור

ומעשה] וכענין מ"ש בזח"א [בזהר חלק א] (ד"ו ע"ב) ע"פ ונהר יחרב ויבש וע' בפ' שמות (ד"ט ע"ב).

(3) אולם ענין היות השם בלתי שלם הוא שהבחינה של נחל איתן אינה נמשכת אל המדות ואל מחשבה, דיבור ומעשה, בדומה למה שנאמר בזהר, חלק א' (דף ו' ע"ב), על [הפסוק] "ונהר יחרב ויבש"; ועיינו בפרשת שמות (דף ט' ע"ב).

וצ"ל ומלתם את ערלת לבבכם שעיי"ז אח"כ ומל ה' את לבבך גם מילה היינו מל י"ה

וצריך להיות "ומלתם את ערלת לבבכם", כדי שעל ידי כך, לאחר מכן, "ומל ה' את לבבך". גם "מילה" היא [צירוף האותיות של] "מל י"ה".

והנה את לבבך ואת לבב זרעך ר"ת [ראשי תיבות] אלול כי הם ימי רצון עמ"ש בד"ה אני לדודי: (ד)

והנה, "את לבבך ואת לבב [זרעך]" הם ראשי התיבות של אלול, שכן אלה הם ימי רצון; עיינו במה שנאמר במאמר המתחיל "אני לדודי". (4)

וזהו שאנו מתפללים יהא שמיה רבא מברך פי' שם י"ה יהיה רבא שיהיה נמשך בבחי' ו"ה.

וזהו שאנו מתפללים: "יהא שמיה רבא מברך"; פירוש, ששם י"ה יהיה גדול, ויימשך אל הבחינה של ו"ה.

וכן פי' בזח"ב [בזהר חלק ב'] תרומה (קס"ה ע"ב) ע"פ סלו לרוכב בערבות ב"ה שמו. וע"ש בהרמ"ז [בזהר משה זכות] ומ"ש מזה בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים.

כך גם מבואר בזהר, חלק ב', תרומה (דף קס"ה ע"ב), על [הפסוק] "סלו לרוכב בערבות ב"ה שמו". עיינו שם בפירוש הרמ"ז, וכן במה שנאמר ב"ביאור" על [הפסוק] "כי כאשר השמים החדשים".

והמשכה זו היינו ע"י מחשבה ודבור של התורה ומעשה המצות וזהו את הברכה שיהיה שם י"ה מברך זהו על ידי אשר תשמעו אל מצות הוי"ה עמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד'.
[מזוהר חלק ב']

והמשכה זו היא באמצעות מחשבה ודיבור בדברי תורה, ובאמצעות מעשה המצוות. וזהו [פירוש] "הברכה": ששם י"ה יהיה מבורך; והדבר נעשה על ידי "אשר תשמעו אל מצות הוי"ה". עיינו כמה שנאמר על [הפסוק] "ועתה יגדל נא כח אדני",

ומ"ש סד"ה טובה הארץ מאד מאד. וסד"ה מי מנה. וגם כי מל"ת [מצות לא תעשה] שרשם ביי"ה ומ"ע [ומצות עשה] בו"ה כמ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן.

ובמה שנאמר בסוף המאמר המתחיל "טובה הארץ מאד מאד", ובסוף המאמר המתחיל "מי מנה". וכן, מצוות לא תעשה מושרשות ביי"ה, ומצוות עשה בו"ה, כפי שנאמר במאמר המתחיל "אלה פקודי המשכן".

ועיין מענין ברכה בזח"ב [בזהר חלק ב'] בשלח (ס"ג ע"ב) ובמא"א [ובמאורי אור] אות ביי"ת (סל"ה ול"ט). והיינו שעיקר הברכה הוא המשכת אור הסוכ"ע בחי' ע"ק [עתיקא קדישא] בממכ"ע [בממלא כל עלמין] והיינו ענין שיהיה השם שלם.

ועיינו בענין הברכה בזהר, חלק ב', בשלח (דף ס"ג ע"ב), ובמאורי אור, אות ביי"ת (סעיפים ל"ה ול"ט). כלומר, עיקר הברכה הוא המשכת אור סובב כל עלמין, בחינת עתיקא קדישא, אל אור ממלא כל עלמין; וזהו ענין היות השם שלם.

עיין זח"ב [זהר חלק ב'] ס"פ תרומה (קע"ה ב') ובפ' וישלח (קס"ז ב'). ועמ"ש מענין וברכת את ה' סד"ה ואכלת ושבעת.

ראו זהר, חלק ב', בסוף פרשת תרומה (עמוד 175ב), ובפרשת וישלח (עמוד 167ב). וראו את מה שנכתב בענין "וברכת את הוי"ה", בסוף המאמר המתחיל "ואכלת ושבעת".

ולכן הכח הזה להמשיך הברכה זהו ע"י דבור אנכי שעל ידי זה נמשך בכל אחד שם הוי"ה שעל ידי זה הוא המשכת הברכה להיות ברוך הוי"ה כו'.

לכן כוח זה להמשיך את הברכה הוא באמצעות אמירת "אנכי", שעל ידה נמשך בכל אחד שם הוי"ה; ובאמצעות זאת נמשכת הברכה, כך שיהיה "ברוך הוי"ה וכו',

מן העולם ועד העולם כו' (בתהלים ס"י [סוף סימן] ק"ו [קל וחומר]): (ה) וגם כי הנה התורה מתחלת בבי"ת לפי שהוא סימן ברכה ועמ"ש מזה בזח"א [בזהר חלק א] ר"פ ויגש [דר"ה [דראש השנה] ע"ב] ואע"פ [ואף על פי] שהאל"ף הוא אותיות פלא שלמעלה מבחינת בי"ת

"מן העולם ועד העולם" וכו' (בתהלים, בסוף פרק 106). (ה) התורה מתחילה גם היא באות בי"ת, משום שהיא סימן לברכה (וראו מה שנכתב על כך בזהר, חלק א, בתחילת פרשת ויגש (עמוד 205)). ואף שהאות אל"ף מורכבת מאותיות "פלא", שהוא למעלה מבחינת בי"ת,

אך הוא בבחי' פלא והעלם וגם כי שם הוא כחשכה כאורה כו' וכמ"ש בד"ה בשלח פרעה בענין כמה ארך אפים כו'

הרי היא בבחינת פלא והעלם, וגם שם "כחשכה כאורה" וכו', כפי שנכתב במאמר המתחיל "בשלח פרעה", בענין "כמה ארך אפים" וכו'.

ואיתא ברכות ר"פ בראשית כ"ו דורות היה האל"ף קורא תגר כו' למחר אני בא ליתן תורה ואיני פותח ונאמר במדרש רבה, בתחילת בראשית, שבמשך עשרים ושישה דורות הייתה האל"ף קוראת תיגר וכו': "מחר אני בא לתת תורה, ואיני פותח

אלא כך שנאמר אנכי כו' והיינו כי ע"י שניתנה תורה אזי יוכל להיות גילויי ההעלם וגם אז נמשך אנכי להיות הוי" אלקיך כו'

אלא כך, שנאמר "אנכי" וכו'. כלומר, על ידי נתינת התורה יכולה הייתה להתגלות ההעלמה; ואז גם נמשך "אנכי" להיות "הוי" אלקיך" וכו'.

ולכן ניתנה בהר סיני שירדה שנאה על הרע עמ"ש סד"ה מצה זו בענין בעבור זה כו' ועמ"ש בד"ה לכן היא ניתנה בהר סיני, שממנו ירדה שנאה על הרע. ראו מה שנכתב בסוף המאמר המתחיל "מצה זו", בענין "בעבור זה" וכו'; וראו מה שנכתב במאמר המתחיל

להבין ענין הברכות בפ"י פותח בברוך כו' וזהו ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה היינו שמבחי' אלף דאנכי שלמעלה ממדרגת הבי"ת נמשך היום הברכה לפניכם כו'

"להבין ענין הברכות", בפירוש "פותח בברוך" וכו'. וזהו [פירוש] "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה": שמבחינת האל"ף של "אנכי", שהיא למעלה ממדרגת הבי"ת, נמשכת היום הברכה לפניכם וכו'.

והיינו ע"ד מ"ש בזח"א [בוהר חלק א] ויצא (קנ"ח ב') ע"פ ברוך הוי' כו' מן העולם ועד העולם מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא דהיינו ע"ד מ"ש לפני יג"מ [י"ג מדות] ויקרא הוי' הוי'

זהו על דרך מה שכתוב בזוהר, חלק א, ויצא (דף קנ"ח ע"ב), על [הפסוק] "ברוך הוי' וכו', "מן העולם ועד העולם": מן העולם הנסתר אל העולם הגלוי. כלומר, על דרך מה שכתוב לפני י"ג המידות: "ויקרא: הוי', הוי',

דהיינו לחבר ולהמשיך שם הוי' שלמעלה מהשתלשלות שהוא ע"ק [עתיקא קדישא] בשם הוי' שבסדר השתלשלות והתהוות העולמות וכמ"ש מזה סד"ה וירא ישראל את ה' הגדולה.

כלומר, לחבר ולהמשיך את שם הוי' שלמעלה מהשתלשלות, שהוא עתיקא קדישא, אל שם הוי' שבתוך סדר ההשתלשלות והתהוות העולמות; כפי שכתוב על כך בסוף המאמר המתחיל "וירא ישראל את ה' הגדולה".

11 וזהו ענין שמיה רבא מברך כו' וזהו למעלה ממדרגת הברכה מה שנברא העולם באות ב"ת שהוא הברכה משם הוי' שבהשתלשלות העולמות כו'.

וזהו פירוש "שמיה רבא מברך" וכו': ענין זה הוא למעלה ממדרגת הברכה שבאמצעותה נברא העולם באות ב"ת, שהיא הברכה משם הוי' כפי שהוא בתוך השתלשלות העולמות וכו'.

אבל על ברכה והמשכה זו דבחי' הוי' ה' מן העולם ועד העולם על זה נאמר ראה אנכי מי שאנכי נותן לפניכם היום דוקא ע"י מתן תורה ברכה כו'.

אבל על ברכה והמשכה זו, מבחינת "הוי', הוי'", — "מן העולם ועד העולם" — נאמר: "ראה אנכי", מי שאנכי, "נותן לפניכם היום", דווקא באמצעות מתן תורה: ברכה כו'.

12 ולהמשיך ברכה זו זהו ע"י אשר תשמעו אל מצות הוי' כנ"ל וע"ד מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] היום אם בקולו תשמעו.

והמשכת ברכה זו נעשית על ידי "אשר תשמעו אל מצוות הוי'", כנזכר לעיל; ועל דרך מאמר חז"ל: "היום — אם בקולו תשמעו".

עמ"ש מזה בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] והקללה אם לא תשמעו הוא רק להעביר רוח החיצונים והטומאה של היצה"ר [היצר הרע] בכדי שיתקיים הברכה הנ"ל כמ"ש מזה בד"ה אלה החוקים והמשפטים בפי' בחקתי.

ראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "ביום השמע"צ". "והקללה אם לא תשמעו" נועדה רק לסלק את רוח הכוחות החיצוניים ואת טומאת היצר הרע, כדי שהברכה הנזכרת לעיל תתקיים, כפי שנכתב על כך במאמר המתחיל "אלה החוקים והמשפטים" בפרשת בחוקותי.

וז"ש [וזהו שכתוב] גבי ברכה אשר תשמעו ולא אם תשמעו כמ"ש גבי והקללה אם. כי הברכה אינה בספק

כי בין כך ובין כך הסוף שיקויים הברכה

וזהו הטעם שבעניין הברכה נאמר "אשר תשמעו" ולא "אם תשמעו", כפי שנאמר בעניין "והקללה אם". הברכה אינה מוטלת בספק, שכן כך או כך, בסופו של דבר היא תתקיים.

וזהו ויברך דוד את ה' ר"ת [ראשי תיבות] ודאי. הודאי שמו כן תהלתו עיין מ"ש מזה במא"א [במאורי אור]

אות וא"ו ס"ו:

וזהו [פירוש] "ויברך דוד את ה'": ראשי התיבות הם ודאי. "הודאי שמו, כן תהלתו"; עיינו במה שנכתב על כך במאורי אור, אות וא"ו, סעיף 6.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/reeh/1

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק